

Motion till riksdagen 2011/12:N423

av **Isak From m.fl. (S)**

Översyn av de regionala utvecklingsmedlen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell regionalpolitik byggd på möjlighet till tillväxt i hela landet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utvärdering och översyn av det regionala investeringsstödet med hänsyn tagen till berörda inlandskommuners faktiska och fysiska förutsättningar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förordningen (2007:61) om regionalt investeringsstöd inte är följksam nog för en aktiv utveckling av näringslivets lokalbehov.

Motivering

Det starka ömsesidiga beroendet mellan Sveriges olika regioner innebär att regionalpolitiken måste söka lösningar på såväl storstädernas problem som de svåra välfärdsutmaningar som väntar många mindre regioner som tampas med kraftigt minskande befolkning, hög strukturell arbetslöshet och skev åldersstruktur.

Vår utgångspunkt är att den ekonomiska tillväxten är summan av tillväxten i landets alla delar och att de statliga insatserna måste vara inriktade på att regionerna ska få möjlighet att växa och utvecklas efter sina särskilda förutsättningar. Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att skapa en hållbar tillväxt i hela landet, med väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner och en god servicenivå i alla delar av landet.

Det finns ett behov av att förstärka förutsättningarna för utveckling av små företag, liksom etablering och utveckling av större verksamheter för att skapa

Fel! Okänt namn på

en dynamik som leder till ömsesidig utveckling för olika kategorier av företag.

Vi har tidigare velat stärka den regionala utvecklingskraften och vi socialdemokrater ville i fjolårets budget ta 5 miljarder kronor från statliga Vattenfall för detta ändamål. Tyvärr blev det förslaget nedröstat och ett annat förslag – ”Inlandsinnovation” – beslutades, ett förslag som vi i och för sig anser vara en bit på väg men långt från heltäckande.

Bakgrund Inlandsinnovation

Riksdagen beslutade i december 2010 (prop. 2010/11:2, bet. 2010/FiU11, yttr. 2010/11:NU2y), på förslag i hösttilläggsbudget för 2010, att bemyndiga regeringen att i aktiebolagsform bedriva finansieringsverksamhet och annan verksamhet för att främja innovation och företagande i norra Sveriges inland (stödområde A).

Bakgrunden till inrättandet av det nya bolaget är vällovlig men långt från heltäckande. Syftet är att tillgången till riskvilligt kapital i norra Sveriges inland ska öka för att ta till vara tillväxtpotentialen och stärka den internationella konkurrenskraften hos företagen i regionen.

Vi anser att regeringens hantering av Inlandsinnovation var oseriös och innebär en ringaktning av riksdagens ställning som beslutsfattare. Regeringen bör inte agera på ett sådant sätt att frågor, som borde vara lösta när regeringen presenterar ett förslag, måste lösas i efterhand. Sådana system skapar dålig tilltro till systemet. Än värre blir det när regeringen samtidigt skär ned i bl.a. det regionala företagsstödet.

Vi anser att bildandet av Inlandsinnovation är ett steg i rätt riktning men många oklarheter återstår och mycket återstår att göra.

Sverige är ett stort land med olika förutsättningar

Norra Sveriges inland inför särskilda utmaningar till följd av en mängd faktorer som följer av det geografiska läget, såsom gleshet, demografisk utveckling m.m., samtidigt som området har rikligt med tillgångar i form av naturresurser och därmed en potential att förädla regionens råvaror och att bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle. Det alltmer globaliserade näringslivet innebär både möjligheter och utmaningar för verksamheter i regionen.

Länsstyrelsen Västerbotten har under 2011 53 miljoner kronor att fördela i beslut om regionala företagsstöd – en minskning jämfört med 31 miljoner kronor året tidigare. Eftersom medlen 2011 reducerats samtidigt som våra länsföretags investeringsbehov liksom anspråken på länsstyrelsens regionala företagsstöd väntas vara minst lika stora som tidigare år måste extra hårda prioriteringar göras.

Vad som är marknadsmässigt i Stockholm behöver inte vara (och är sällan) marknadsmässigt i Västerbottens inland. Detta måste det tas större hänsyn till när investeringsstöd och regler utformas.

Fel! Okänt namn på

Syftet med nuvarande regionala investeringsstöd är att öka tillväxt och balans i regional utveckling. För att söka regionalt investeringsstöd ska företaget vara verksamt i stödområde A eller B. Stödområdena omfattar nästan hela Norrland samt delar av länen Dalarna, Värmland, Örebro, Västmanland, Kalmar och Västra Götaland.s

Stöd till företag, affärsverk eller uppdragsmyndigheter får lämnas endast om företaget, verket eller myndigheten bedriver verksamheten på marknadsmissiga villkor.

Bidragets storlek är maximerat till procentsatser av den godkända investeringen, i de flesta fall maximalt 10 till 35 procent. Det finns fler tuffa villkor kopplade till det regionala investeringsstödet.

På den nationella nivån samverkar man inte aktivt med regioner och kommuner för att skapa bästa möjliga utvecklingsmöjligheter. Vi har upplevt att den politiska ambitionen för en regionalpolitik för landsbygden är för låg. En kraftfull regionalpolitik måste anta utmaningen att formulera om övergripande tillväxt- och utvecklingsstrategier för hela regionen med hänsyn till regionens problematik. En region med problem som befolkningsminskning och hög arbetslöshet kommer inte att klara av det nationella och internationella konkurrenstrycket jämförelsevis med starka regioner med god tillväxt.

Exempel på vanliga brister:

En lokal som är ägd av kommun har beviljats stöd (stödområde A) för att bygga industrilokal. Den ekonomiska krisen och lågkonjunkturen har lett till att lokalen stått tom i några år. Kommunen har försökt hyra ut lokalen men misslyckats eftersom kommunen inte har möjlighet att hyra ut med subventioner – annars riskerar kommunen tvingas återbetala stödet. Kommunens lokal kostar 2,5 miljoner kronor varje år.

Marknadshyran i Lycksele eller Norsjö påverkas över tid av det ekonomiska klimat som råder i vår omvärld och av de lokala företagens ekonomiska muskler, oavsett om uthyraren är ett privat fastighetsbolag eller ett kommunalt industrihusbolag. Därför är i förekommande fall förordningen (2007:61) om regionalt investeringsstöd inte följsam för en aktiv utveckling av näringslivets lokalbehov.

Det regionalpolitiska investeringsstödet har för bl.a. inlandskommunerna i norra Sverige med sina specifika behov av lokaler och stöd för investeringar, inte varit det aktiva stöd som man i en kommun av Lyckseles karaktär kan förvänta sig.

Resurser behöver tillföras norra Sveriges inland för att stärka och utnyttja den tillväxtpotential som finns i regionen. Vi förväntar oss ett regionalpolitiskt stöd som aktivt stimulerar tillväxt, investeringar och utveckling av lokala resurser i inlandet.

Det är därför högst angeläget att det regionala investeringsstödet utvärderas och revideras med hänsyn taget till berörda inlandskommuners faktiska och fysiska förutsättningar.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 4 oktober 2011

Isak From (S)

Katarina Köhler (S)

Ibrahim Baylan (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)